

De zang van de olieman

Varen wilde ik van kinds af aan al.
Het trok me gewoon. Of nou ja,

gewoon. Tijdens de oorlog werd
de school geconfisqueerd.

Beverwijk was een kustplaats, dus
je zag er veel Duitse soldaten.

Daardoor heb ik vier jaar korter lager
onderwijs heb ik gehad. Olieman

werd ik, in de machinekamer zorgde ik
ervoor dat de motor bleef draaien.

Vrachtschepen, soms met passagiers
zoals de Oranjestad. Op de rijnvaart:

het chroom en nikkel van Mercedessen
die vierdeurs waren en voor Amerika

gebouwd waren. Van die diplomatenauto's.
We brachten ze naar Amsterdam, daarna gingen ze

de oceaan over. Ik vaak ook, zes weken
was ik van huis, achter de mast

maar voor me Barbados, Trinidad, Lagüera
in Venezuela, in veel havens een paar biertjes,

als we de kans kregen. Op Coney Island
gingen we overal in dat hoog was en hard ging

maar het Vrijheidsbeeld heb ik nooit gezien.
Wij gingen rechtsaf, de haven in, dat beeld

stond juist helemaal links. Ik kwam niet alleen
benedendeks, ik was ook bovendeks te vinden.

Dat bracht wel eens problemen met zich
mee. Een stuurman vroeg me eens om

een paar houten luiken op te ruimen. Ik zei:
daar ben ik niet voor aangenomen.

Daar was hij niet van gediend, wilde me
meetronen naar de kapitein. Ik ontsnapte

en via de schroeftunnel was ik zo bij de
middenmast. Je hebt mensen die weten

hoe een schip in elkaar zit en mensen
die dat niet weten. Ik was hem te slim af

en riep dat hij me maar moest komen halen.
Nooit heb ik die kapitein gezien. Avonturiers

namen we nauwelijks mee, wel mariniers
die op Curaçao gelegerd waren, of vrouwen

die zich juist bij hun echtgenoten voegden,
emigranten. Ze zaten vooronder, die ruimte

werd toen eerst helemaal schoongemaakt.
Ook kwamen we kwamen wel in sociëteiten,

van Shell bijvoorbeeld. Zwemmen kon je
daar ook, maar dat was gewoon open zee

waar de haaien bij konden komen, nee
daar begonnen we niet aan. De pontjesbrug,

daar moet ik ook aan denken, in de baai
daar. Ik miste thuis niet. Ik was overal thuis.

Maar op de wal wachtte mijn vrouw, een woning
van de woningstichting die het bedrijf aan ons

verhuurde. Daar begon ik als monteur.
Alles deed ik, van lassen tot afschrijven.

In IJmuiden eerst maar ik vond het er te druk
dus toen ik die advertentie zag in de krant

van een scheepswerf in Makkum in Friesland
was ik er al snel uit. Het trok me gewoon

“Je gaat toch niet naar dat achterlijke Friesland?”
zeiden mijn burens. Maar ik had geen dag spijt

van Makkum. De Vries-Lens heette die werf,
nu De Vries. We maakten haast alle schepen

voor Wagenborg. Vooral vrachtschepen
en een enkele voor passagiers, waarop

ik vroeger voer misschien, ja. In de eerste
overdekte hal voor scheepsbouw, daarvoor

deden we alles in de open lucht. Alles
leerde ik mezelf doen. De hele mikmak

en geen dag hetzelfde. Tot dat moment.
We waren net een sectie van het voordek

in elkaar aan het zetten: de huid, de spanten,
alles op z'n kop, toen de boel losraakte

van de kraan en zo'n plaat eraf kwam en
ik lag eronder. Ik heb toen een tijdlang

in het ziekenhuis gelegen. Ik ben nooit
meer helemaal de oude geworden. Toch

daarna gewoon weer aan het werk. Of
nou ja, gewoon, ik kon geen zwaar werk

meer doen. Toen maakte ik de tekeningen,
deed technisch werk. "Als je het niet ziet

dan zie je het niet", zegt hij. Dat betekende
werk voor mij: gewoon doorgaan.

Maar op een gegeven ogenblik ging het
helemaal niet meer. Toen was ik 44.

Ze hebben me gewoon afgeschreven.
Echt gesteund ben ik niet en bij de bond

wilde ik niet. Het was gewoon: aju.
Daarna heb ik geen ander werk meer

gedaan. Ik werd afgekeurd en mocht
er niet meer komen. Ik deed er niets

naast en mijn band met het werk is
toen vervaagd. Eens voeren we langs

de berg Lorelei. Er was een dam
in de rivier daar, waar de schepen

door moesten – de rivier was breed
maar de doorgang van het loch

nauw. Er was een sleepboot met vier,
vijf boten erachter. Een Belg voer toen

te dichtbij en trok een van die boten
mee in de harde stroming, raakte los.

“Wij hebben die toen meegesleept
met onze eigen kabels.” *De oude foto*

*toont een schip zoals hij bevoer,
daarachter de beroemde berg.*

“Maar ik heb haar nooit horen zingen.”
De jaren van de nasleep telden wel.

“Je hebt geen duimstok in je hand”,
zegt hij tegen de werklui. “Dan ben je

niet aan het werk.” *Je moet het laten zien,
ook als je niets doet, zo hoor ik daarin.*

Een geliefde zeeterm heeft hij niet.
Je werkt ermee. Hij was graag doorgedaan.

(Gedicht over de heer Teeling, geschreven door Frank Keizer)